

Het onbenut potentieel van afvalenergiecentrales in het Klimaatplan 2025

Het Klimaatplan moet de weg wijzen naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Uit de recente Klimaat- en Energieverkenning blijkt dat de nationale doelen nog lang niet binnen bereik zijn. Daarom is het essentieel om elke kans op klimaatwinst te benutten. De Afvalvergroeners, een samenwerkingsverband van Attero, AVR en EEW, bepleiten dat de afvalenergiecentrales (AEC's) een sleutelrol kunnen spelen.

Hernieuwbare energie en warmte

“De verandering naar een duurzame samenleving en economie is in Nederland al volop gaande”, staat in het Ontwerp-klimaatplan. Dat we de weg richting verandering zijn ingeslagen, betekent niet dat we geen uitdagingen tegen zullen komen. Zo remmen toenemende netcongestie en ingewikkelde vergunningverleningsprocedures de warmtetransitie af. Door afval te verwerken dat niet meer gerecycled kan worden, kunnen AEC's direct bijdragen door hernieuwbare warmte en energie te leveren. In 2030 wordt een toename van onze hernieuwbare warmtelevering van 9,1 PJ naar 10,0 PJ verwacht. Uit de NP-RES analyse van potentiële warmtebronnen blijkt dat AEC's direct meer warmte beschikbaar hebben voor de opschaling van warmtenetten en dat dit ook nog eens bij de meest betaalbare bronnen met de laagste CO₂-uitstoot hoort. Maar de toenemende fiscale druk en aangescherpte CO₂-heffing die wordt aangestuurd vanuit het ministerie van IenW bemoeilijken de toekomst van onze AEC's, wat hun bijdrage aan verduurzaming en de energietransitie beperkt. **Het Klimaatplan dient de potentie van AEC's te erkennen en volledig te benutten door hernieuwbare energie en warmte-uitkoppeling op waarde te schatten.**

Negatieve emissies

Het Ontwerp-Klimaatplan schetst naast richtingen voor verdergaande emissiereductie ook een inzet op koolstofverwijdering. Het realiseren van negatieve emissies zal nodig zijn om klimaatneutraal te worden en om onvermijdelijke emissies te compenseren.

Dat koolstofverwijdering een belangrijke bijdrage moet leveren aan de nationale klimaatdoelen staat volgens dit kabinet buiten kijf, toch wordt er weinig aandacht besteed aan het stimuleren van de realisatie van negatieve emissies bij AEC's. Voor AEC's zou het erkennen van en stimuleren van deze potentie een belangrijke stap kunnen zijn. AEC's maken in tegenstelling tot de maakindustrie immers geen product en zijn beperkt tot emissiereductiemaatregelen aan de inputkant door afvalvermindering of aan de schoorsteen door CCS en CCU.

Hoewel wij graag zouden investeren in innovatieve CO₂-reducerende technieken, is het huidige investeringsklimaat erg ongunstig. Door wiebelend beleid kampt onze sector voortdurend met onzekerheid. CCS-ontwerpen en SDE++ beschikkingen zijn gebaseerd op de oorspronkelijke opgave en in die zin niet langer compleet. Onvoorspelbaar beleid schrikt investeerders af en maakt het lastig voor onze sector om investeringsbeslissingen te nemen, terwijl er juist grote klimaatwinst behaald kan worden. **Het Klimaatplan 2025 dient de cruciale rol die onze sector kan spelen in het realiseren van negatieve emissies te erkennen en benoemen.**

Methaanuitstoot en Europese samenwerking

Nederlandse AEC's voorkomen dat afval op Europese stortplaatsen belandt, waar het broeikasgas methaan vrijkomt. In Europa ontstaat jaarlijks nog steeds 80 Mton CO₂eq-uitstoot door het storten van huishoudelijk restafval. Methaan heeft een veel grotere klimaatimpact dan CO₂, en het tegengaan van deze uitstoot is een belangrijke pijler van de *Global Methane Pledge*. Door afval uit andere EU-landen te verwerken, dragen Nederlandse AEC's bij aan het Europese klimaatbeleid. Deze bijdrage zou erkend moeten worden, zeker omdat de *Global Methane Pledge* een wereldwijd doel is en geen nationaal doel. PBL rapporteert dat ongeveer de helft van de broeikasgasvoetafdruk van de Nederlandse consumptie in het buitenland valt. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld het Nederlands gevaarlijk afval. Nederland exporteert jaarlijks 1 miljoen ton gevaarlijk afval waarbij de CO₂-uitstoot van de verwerking in het buitenland valt.

Het Nederlandse ministerie van IenW heeft er geen geheim van gemaakt de import van niet-recyclebaar restafval voor energieproductie in Nederland te willen stoppen door het economisch onmogelijk te maken. Het is belangrijk dat we solidair zijn in Europa en accepteren dat de CO₂-uitstoot in ons land toeneemt als daarmee de Europese CO₂-uitstoot daalt. Hiervoor dient een Europees CO₂-solidariteitssysteem opgezet te worden. Nationale beperkingen, zoals de importheffing, belemmeren echter deze grensoverstijgende bijdrage. Het is onverstandig om de afvalmarkt als nationale markt te beschouwen. **Wij hopen dat het Klimaatplan 2025 verder dan de Nederlandse grenzen durft te kijken en inziet dat afvalverwerking een Europese aangelegenheid is.**

De klimaattransitie vereist maximale benutting van bestaande oplossingen. Afvalenergiecentrales bieden kansen voor hernieuwbare energie, de opschaling van warmtenetten, negatieve emissies en methaanreductie, zowel nationaal als Europees. Om deze potentie volledig te benutten, is consistent beleid nodig dat investeringen stimuleert en barrières wegneemt en Europese samenwerking faciliteert. Het Klimaatplan 2025 moet deze rol erkennen en versterken, zodat Nederland zowel binnen als buiten de landsgrenzen klimaatwinst boekt.

DE AFVAL VERGROENERS